

Publikacja jest kontynuacją dyskusji nad problematyką zarządzania finansami publicznymi w kontekście planowania wieloletniego, efektywności zadań publicznych i benchmarkingu. Myślą przewodnią jest poszukiwanie rozwiązań, które na bazie kolejnych badań naukowych i doświadczeń wdrożeniowych sprzyjać będą doskonaleniu procesów proefektywnościowych w zarządzaniu zadaniami publicznymi i poprawie przejrzystości wydatkowania środków publicznych, zarówno w podsektorze rządowym, jak i samorządowym. Podjęto też szeroko dyskutowane wśród badaczy i samorządowców zagadnienia skutków wprowadzenia nowego instrumentu zarządzania wynikiem i długiem JST, którym jest Wieloletnia Prognoza Finansowa. W publikacji zaprezentowano opinie i analizy przedstawicieli instytucji publicznych, praktyków i naukowców w zakresie szans i zagrożeń towarzyszących absorpcji środków UE, jakości kontroli, wyzwań polityki społecznej, efektywności zadań publicznych w kluczowych obszarach działalności państwa oraz zarządzania finansami w jednostkach samorządu terytorialnego.

Marcin Będzieszak

dr, adiunkt w Katedrze Finansów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Zainteresowania teoretyczne i praktyczne obejmują: finanse publiczne i samorządowe, planowanie finansowe w sektorze publicznym, budżet zadaniowy, ewaluację usług publicznych. Autor publikacji naukowych oraz opinii i artykułów dla „Gazety Prawnej” i tygodnika samorządowego „Wspólnota”. Ostatnie prace dotyczą metodologii oraz wdrożenia budżetowania zadaniowego w jednostkach podsektora rządowego oraz samorządowego. Na zlecenie Ministerstwa Finansów uczestniczył w opracowaniu budżetu zadaniowego dla Ministerstwa Sprawiedliwości i sądów, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Polskiej Akademii Nauk oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Teresa Lubińska

dr hab. prof. Uniwersytetu Szczecińskiego, Była prodziekanem ds. studenckich, oraz dziekanem Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Kierownik Katedry Finansów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania. Odyła szereg staży w zagranicznych uczelniach. Jest autorką ponad stu pięćdziesięciu publikacji naukowych z zakresu ekonomii. W swej działalności naukowej i publikacjach zajmowała się zagadnieniami finansów publicznych, polityki monetarnej, finansowania budżetu państwa i samorządów lokalnych. Była Radną Miasta Szczecin, Minister Finansów w rządzie Kazimierza Marcinkiewicza, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odpowiedzialny za budżet zadaniowy.

Natalia Marska-Dzioba

adiunkt w Katedrze Finansów WNEiZ. Obszar zainteresowań naukowych i badawczych: finanse publiczne, finanse polityki społecznej, finanse Unii Europejskiej. Jest autorem trzech monografii oraz ponad 30 artykułów naukowych, publikowanych zarówno w zeszytach naukowych, ogólnopolskich i międzynarodowych seriach wydawniczych, jak i w monografiach naukowych z zakresu finansów, finansów publicznych, polityki społecznej i rynku finansowego.

Spis treści:

Wprowadzenie

Część I. Rola NIK i ETO w zwiększaniu efektywności i przejrzystości absorpcji środków UE oraz wyzwania dla makrozarządzania finansami publicznymi

Rozdział 1. Wystąpienie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Krzysztofa Kwiatkowskiego

Krzysztof Kwiatkowski

„Planowanie wieloletnie – efektywność zadań publicznych – benchmarking.
Nowa perspektywa finansowa 2014–2020”

Rozdział 2. Uzyskiwanie rezultatów przy realizacji budżetu UE – doświadczenia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Katarzyna Radecka-Moroz

Wstęp

- 2.1. Europejski Trybunał Obrachunkowy – misja i zadania
- 2.2. Kontrola wykonania zadań ETO – podejście metodyczne
- 2.3. Kontrola wykonania zadań – przykład
- 2.4. Realizacja budżetu UE a osiąganie wyników
- 2.5. Sposoby ograniczania nieracjonalnego wykorzystania środków europejskich

Podsumowanie

Bibliografia

Część II. Wyzwania dla makrozarządzania finansami publicznymi

Rozdział 3. Niektóre aspekty finansów publicznych w kontekście perspektywy finansowej 2014–2020

Wiesława Ziółkowska

Wstęp

- 3.1. Innowacyjność polskiej gospodarki
- 3.2. Innowacyjność a wzrost gospodarczy Polski
- 3.3. Środki publiczne a innowacje
- 3.4. Innowacje a kapitał ludzki

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 4. Strategia inwestycyjnej polityki społecznej jako nowy paradygmat państwa opiekuńczego

Mirosław Grewiński

Wstęp – dlaczego potrzebujemy strategii inwestycji społecznych?

- 4.1. Trzy dominujące paradygmaty
- 4.2. Dwie współczesne perspektywy inwestycyjnej polityki społecznej w kontekście jej definiowania - Anthony Giddens i Gosta Esping Andersen
- 4.3. Perspektywy i krytyka inwestycyjnej polityki społecznej

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 5. Roczność i wieloletniość w finansach publicznych – ewolucja rozwiązań UE i doświadczenia polskie

Eugeniusz Ruśkowski, Janusz Stankiewicz, Marcin Tyniewicki, Urszula K. Zawadzka-Pąk

Wstęp

- 5.1. Generalna konkluzja badań
- 5.2. Rozpowszechnienie praktyki wieloletniego planowania finansowego w EWG i UE
- 5.3. Inicjatywy UE w zakresie wieloletniego planowania finansowego skierowane do państw członkowskich
- 5.4. Wieloletni Plan Finansowy Państwa w Polsce w świetle przeprowadzonych badań
- 5.5. Budżet zadaniowy a wieloletnie planowanie finansowe w świetle przeprowadzonych badań

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 6. Rola niezależnej rady budżetowej w zarządzaniu finansami publicznymi

Zofia Szpringer

Wstęp

- 6.1. Idea rady budżetowej
- 6.2. Rozwiązania funkcjonujące w innych państwach i w Polsce
- 6.3. Praktyczne skutki działania rad budżetowych w zarządzaniu finansami publicznymi
- 6.4. Zasadność powoływania rady fiskalnej w Polsce
- 6.5. Warunki, jakie winny być spełnione, by rada odgrywała należną jej rolę

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 7. Kontrowersje wokół podziału zadań państwowych w Hiszpanii oraz koordynacyjna rola Rady Polityki Fiskalnej i Finansowej

Jarosław Marczak

Wstęp

7.1. Wyodrębnienie zadań publicznych przekazanych regionom i problemy ich wyceny w Hiszpanii

7.2. Kompetencje regionów hiszpańskich

7.3. Finansowanie samorządu regionalnego w Hiszpanii i Rada Polityki Fiskalnej i Finansowej

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 8. Kryzys instytucjonalny współczesnej gospodarki jako przyczyna kryzysu

Jerzy Żyżyński

Wstęp

8.1. Urealnianie ekonomii: ekonomia instytucjonalna

8.2. Instytucje jako sieć powiązań

8.3. Instytucje – źródło ładu gospodarczego i łądotwórcza rola państwa

8.4. Deregulacja a kryzys sektora bankowego

8.5. Kryzys zaufania do instytucji sektora finansowego

8.6. Skutki uniwersalizacji systemu bankowego

8.7. Zamiana relacji w kreowaniu oszczędności

8.8. Kryzys instytucji kształtujących relacje pracodawca–pracownik

8.9. Skutki neoliberalnej doktryny ekonomii podaży dla rynku pracy

8.10. Inherentna sprzeczność między mikro a makro

Podsumowanie

Bibliografia

Część III. Efektywność i budżet zadaniowy – aspekty instytucjonalne i metodyczne

Rozdział 9. Efektywność a formy organizacyjno-prawne finansowania zadań publicznych w sektorze rządowym

Maria Kosek-Wojnar

Wstęp

9.1. Ewolucja form organizacyjno-prawnych w sektorze finansów publicznych

9.2. Problemy funkcjonowania instytucji gospodarki budżetowej

9.3. Agencje władz publicznych a agencje wykonawcze

9.4. Ewolucja publicznych funduszy celowych

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 10. Mechanizm zobowiązań wieloletnich Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – próba oceny

Grażyna Borys

Wstęp

10.1. Przegląd zobowiązań wieloletnich NFOŚiGW

10.2. Ocena elastyczności mechanizmu zobowiązań wieloletnich NFOŚiGW

10.3. Ocena doboru obszarów zobowiązań wieloletnich NFOŚiGW

10.4. Ocena wyboru źródeł pokrycia zobowiązań wieloletnich NFOŚiGW

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 11. Zarządzanie budżetem w sektorze finansów publicznych

Mateusz Kopera

Wstęp

11.1. Tradycyjne budżetowanie wydatków

11.2. Różnice między budżetem tradycyjnym a budżetem zadaniowym
11.3. Szczególne zasady budżetu zadaniowego
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 12. Czy i jak mierzyć efektywność usług publicznych?

Marian Kachniarz

Wstęp

12.1. Zróznicowanie efektywności usług publicznych
12.2. Założenia systemu badania efektywności
12.3. Koncepcja nowego podejścia do oceny efektywności usług publicznych w samorządzie lokalnym
12.4. Spodziewane rezultaty systemu informacji o efektywności
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 13. Pomoc publiczna jako instrument realizacji usług użyteczności publicznej

Piotr Podsiadło

Wstęp

13.1. Unijne regulacje pomocy publicznej dotyczącej świadczenia usług użyteczności publicznej
13.2. Charakterystyka pomocy przyznawanej przez polskie władze publiczne w formie rekompensaty z tytułu realizacji zadań publicznych
Podsumowanie
Bibliografia

Część IV. Efektywność wymiaru sprawiedliwości i obrony narodowej

Rozdział 14. Ewolucja budżetowania zadaniowego w polskim sądownictwie powszechnym – od budżetowania prezentacyjnego do strategicznego budżetowania zadaniowego

Tomasz Strąk

Wstęp

14.1. Uwarunkowania procesu budżetowania w sądach powszechnych
14.2. Model badawczy rozwoju procesu budżetowania zadaniowego stosowanego w sądownictwie powszechnym
14.3. Analiza i ocena budżetowania zadaniowego w sądownictwie powszechnym w latach 2008–2015 i jego kierunków rozwoju w latach 2016–2020
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 15. Koncepcja badania efektywności działania sądów powszechnych oparta o analizę czasochłonności zadań

Małgorzata Araszkiewicz

Wstęp

15.1. Przegląd literatury dotyczącej badania efektywności działania sądów
15.2. Przebieg badań oraz charakterystyka przyjętej metody badania efektywności pracy poszczególnych grup zawodowych w sądownictwie powszechnym
15.3. Pomiar efektywności pracy sędziów dla pionów karnych sądów rejonowych dla I półrocza 2014
15.4. Propozycja modyfikacji przedstawionej metody badania efektywności pracy poszczególnych grup zawodowych w sądownictwie powszechnym
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 16. Efektywność przesłanką koncentracji zadań w resorcie obrony narodowej

Konrad Stańczyk

Wstęp

16.1. Likwidacja gospodarki pozabudżetowej w resorcie obrony narodowej
16.2. Reforma systemu kierowania i dowodzenia
16.3. Reforma systemu zabezpieczenia logistycznego
16.4. Reforma systemu finansowania sił zbrojnych
Podsumowanie
Bibliografia

Część V. Zarządzanie finansami w JST

Rozdział 17. Kwalifikacje menedżerskie urzędników a sprawne zarządzanie samorządem gminnym i organizacjami/przedsiębiorstwami wykonującymi zadania samorządu gminnego *Bogdan Nogalski, Andrzej J. Kozłowski, Iwona Czaplicka-Kozłowska*

Wstęp
17.1. Zarządzanie a menedżeryzm w przedsiębiorstwach realizujących zadania samorządu gminnego
17.2. Wyniki badań własnych
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 18. Obszary elastyczności gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego *Krystyna Piotrowska-Marczak*

Wstęp
18.1. Metody i narzędzia sprzyjające i ograniczające samodzielność finansową jednostek samorządu terytorialnego
18.2. Warunki prowadzenia elastycznej gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 19. Dylematy związane z zarządzaniem finansami jednostek samorządu terytorialnego *Katarzyna Owsiak*

Wstęp
19.1. Stabilność czy niestabilność przepisów dotyczących gospodarki finansowej JST
19.2. Samorządowa reguła wydatkowa
19.3. Budżet zadaniowy
Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 20. Benchmarking jakości usług organizacji sektora publicznego z zastosowaniem map zadowolenia *Krzysztof Błoński, Bartłomiej Jefmański*

Wstęp
20.1. Metodyka badania
20.2. Mapy zadowolenia
Podsumowanie
Bibliografia

Część VI. Wieloletnie planowanie finansowe

Rozdział 21. Wieloletnia Prognoza Finansowa w orzecznictwie regionalnych izb obrachunkowych i sądów administracyjnych *Zbigniew Ofiarski*

Wstęp
21.1. Badania nadzorcze uchwał w sprawach WPF przez regionalne izby obrachunkowe
21.2. Sądowa kontrola rozstrzygnięć nadzorczych RIO dotyczących uchwał w sprawach WPF

Podsumowanie
Bibliografia

Rozdział 22. Zasady limitowania zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego. Możliwości omijania przy zastosowaniu leasingu zwrotnego nieruchomości komunalnych

Arkadiusz Babczuk

Wstęp

22.1. Przesłanki przeciwdziałania nadmiernemu zadłużeniu jednostek samorządu terytorialnego

22.2. Zasady limitowania zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego

22.3. Analiza możliwości omijania limitów ograniczających zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego przy wykorzystaniu leasingu zwrotnego

Podsumowanie

Bibliografia

Rozdział 23. Dopuszczalny limit zadłużenia samorządów – ocena, możliwe kierunki zmian

Kacper Siwek

Wstęp

23.1. Uregulowania prawne dotyczące zaciągania zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych przez JST

23.2. Wybrane uwagi dotyczące przyjętych regulacji prawnych w zakresie limitowania zadłużenia JST

23.3. Skutki zmiany uregulowań prawnych określających dopuszczalny poziom obsługi zadłużenia JST

23.4. Symulacja skutków zmiany konstrukcji wskaźnika w oparciu o wykonanie z roku poprzedzającego rok budżetowy

Podsumowanie

Bibliografia